

САОПШТЕЊЕ

FIRST RELEASE

Молимо кориснике да приликом употребе података обавезно наведу извор
Users are kindly requested to mention the data source

ГОДИНА /YEAR: IV

САРАЈЕВО, 26. 05. 2014.

БРОЈ /NUMBER: 4

ИНДЕКС ПРОИЗВОЂАЧКИХ ЦИЈЕНА ИНДУСТРИЈЕ У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ У АПРИЛУ 2014. ГОДИНЕ

INDUSTRIAL PRODUCER PRICE INDEX IN BOSNIA AND HERZEGOVINA IN APRIL 2014

Произвођачке цијене индустријских производа (укупно)

У априлу 2014. године у поређењу са мартом 2014. године произвођачке цијене индустријских производа за укупну индустрију су ниже за 0,1% док су у односу на исти мјесец претходне године ниже за 1,3%.

Произвођачке цијене индустријских производа на домаћем тржишту

У априлу 2014. године у поређењу са мартом 2014. године произвођачке цијене индустријских производа на домаћем тржишту су ниже за 0,2% док су у односу на април 2013. године ниже за 0,9%.

Произвођачке цијене индустријских производа на недомашњем тржишту

У априлу 2014. године у поређењу са мартом 2014. године произвођачке цијене индустријских производа на недомашњем тржишту више су за 0,1%, док су у односу на април 2013. године ниже за 2,0%.

Агрегати ГИГ-а

Произвођачке цијене индустријских производа (укупно)

У априлу 2014. године у поређењу са мартом произвођачке цијене индустријских производа опале су само у Интермедијарним производима за 0,4% док су порасле у Енергији за 0,6%. У осталим групама у проматраном периоду нису забиљежене промјене цијена.

Producer prices of industrial products (total)

In April 2014 as compared to March of 2014, Producer prices of industrial products for total industry decreased by 0,1%, whilst compared to the same month of the previous year they decreased by 1,3%.

Industrial producer prices on the domestic market

In April of 2014 as compared to a previous month, the producer prices of industrial products decreased by 0,2%, whilst compared to the same month of the previous year they decreased by 0,9%.

Industrial producer prices on the nondomestic market

In April of 2014 as compared to a previous month, the producer prices of industrial products on nondomestic market increased by 0,1%, whilst as compared to March of 2013 they decreased by 2,0%.

MIG aggregates

Producer prices of industrial products (total)

In April 2014 as compared to March, the producer prices of industrial products decreased in Intermediate products by 0,4% whilst they increased in Energy by 0,6%. In other groups price changes were not recorded.

У априлу 2014. године у поређењу са истим мјесецом претходне године произвођачке цијене ниже су у Интермедијарним производима за 4,2%, Капиталним производима за 0,8%, док су више цијене забиљежене у Трајним производима за широку употребу за 1,1% те Нетрајним производима за 0,8%.

Произвођачке цијене индустријских производа на домаћем тржишту

У априлу 2014. године у поређењу са мартом произвођачке цијене индустријских производа на домаћем тржишту ниже су у Интермедијарним производима за 0,4% те Капиталним производима за 0,2% док у осталим групама нису забиљежене промјене цијена.

У априлу 2014. године у поређењу са истим мјесецом претходне године, забиљежен је пад цијена Енергије за 0,6%, Интермедијарних производа за 4,5%, Капиталних производа за 0,9% те Нетрајних производа за 0,3%. У истом периоду је забиљежен раст цијена само у Трајним производима за широку употребу за 0,9%.

Произвођачке цијене индустријских производа на недомаћем тржишту

У априлу 2014. године у поређењу са мартом произвођачке цијене индустријских производа ниже су само у Интермедијарним производима за 0,3%, док су више у Енергији за 2,0%, Капиталним производима за 0,4% те Нетрајним производима за широку употребу за 0,2%.

У априлу 2014. године у поређењу са априлом претходне године произвођачке цијене индустријских производа опале су у Интермедијарним производима за 4,0%, Капиталним производима за 3,4% док су порасле у Енергији за 0,2%, Трајним потрошачким добрима за 0,8% те Нетрајним производима за широку употребу за 4,0%.

In April of 2014 compared to March of the previous year, the price decrease was recorded in Intermediate products by 4,2%, Capital goods by 0,8%, whilst the price increase was recorded in Durable consumer goods by 1,1% and Consumer non-durables by 0,8%.

Industrial producer prices on the domestic market

In April 2014 as compared to the previous month the price decrease was recorded in Intermediate products by 0,4% and Capital products by 0,2% whilst in other groups the price change were not recorded.

In April of 2014 as compared to the April of the previous year, the producer prices decreased in groups of Energy by 0,6%, Intermediate products by 4,5%, Capital products by 0,9% and Consumer non-durables by 0,3%. In the same period price increase was recorded only in Consumer durables by 0,9%.

Industrial producer prices on the nondomestic market

In April 2014 as compared to March, the price decrease was recorded in Intermediate products by 0,3%, whilst they increased in Energy by 2,0%, Capital products by 0,4% and Consumer non-durables by 0,2%.

In April of 2014 as compared to April of the previous year, the prices decreased in Intermediate products by 4,0%, Capital products by 3,4% whilst they increased in Consumer durables by 0,8% and Consumer non-durables by 4,0%.

Индустријска подручја КД-а.

Произвођачке цијене индустријских производа (укупно)

У априлу 2014. год. у поређењу са мартом 2014. године произвођачке цијене индустријских производа су више у Вађењу руда и камена за 0,1% те у Производњи електричне енергије за 1,5% док су ниже у Снабдијевању водом за 0,8% те Прерађивачкој индустрији за 0,2%.

У априлу 2014. године у односу на исти мјесец претходне године произвођачке цијене су опале у Вађењу руда и камена за 0,2%, Прерађивачкој индустрији за 1,5%, Производњи електричне енергије за 0,2% те Снабдијевању водом за 4,6%.

Произвођачке цијене индустријских производа на домаћем тржишту

У априлу 2014. године у поређењу са мартом 2014. године произвођачке цијене индустријских производа су опале у Прерађивачкој индустрији за 0,3%, док су порасле у Вађењу руда и камена за 0,1% те Водоснабдијевању за 0,4%.

У априлу 2014. године у односу на исти мјесец претходне године произвођачке цијене су ниже у Вађењу руда и камена за 0,5%, Прерађивачкој индустрији за 1,1%, у Производњи електричне енергије за 0,5% те у Водоснабдијевању за 3,1%.

Произвођачке цијене индустријских производа на недомаћем тржишту

У априлу 2014. године у поређењу са мартом 2014. године произвођачке цијене индустријских производа су више у Производњи електричне енергије за 7,1%, док су опале у Прерађивачкој индустрији за 0,2% те Водоснабдијевању за 3,2%.

У априлу 2014. године у односу на исти мјесец претходне године произвођачке цијене су више у Вађењу руда и камена за 1,2% те Производњи електричне енергије за 8,2% док су опале у Прерађивачкој индустрији за 2,2% те Водоснабдијевању за 7,5%.

KD Industrial sections and divisions

Producer prices of industrial products (total)

In April of 2014 as compared to March, the producer prices increased in Mining and quarrying by 0,1% and Electricity by 1,5%, whilst they decreased in Water supply by 0,8% and Manufacturing by 0,2%.

In April 2014 as compared to April of the previous year the prices decreased in Mining and quarrying by 0,2%, Manufacturing by 1,5%, Energy by 0,2% and in Water supply by 4,6%.

Producer prices of industrial products on domestic market

In April of 2014 as compared to previous month the producer prices have decreased in Manufacturing by 0,3% whilst they increased in Mining and quarrying by 0,1% and Water supply by 0,4%.

In April of 2014 as compared to the same month of the previous year, the prices decreased in Mining and quarrying by 0,5%, Manufacturing by 1,1%, Electricity by 0,5% and in Water supply by 3,1%.

Producer prices of industrial products on non-domestic market

In April of 2014 as compared to March the prices of industrial products increased in Electricity by 7,1% whilst they decreased in Manufacturing by 0,2% and Water supply by 3,2%.

In April 2014 as compared to the same month of the previous year the producer prices increased in Mining and quarrying by 1,2% and Electricity by 8,2% whilst they decreased in Manufacturing by 2,2% and Water supply by 7,5%.

Индекс произвођачких цијена у Босни и Херцеговини у априлу 2014. године
Producer Price Index in Bosnia and Herzegovina in April 2014

Опис према NACE и PRODCOM-у	Домаће тржиште/ domestic market		Недомаће тржиште/ non-domestic market		Укупно тржиште/ total market		Description by NACE and PRODCOM
	IV 2014 III 2014	IV 2014 IV 2013	IV 2014 III 2014	IV 2014 IV 2013	IV 2014 III 2014	IV 2014 IV 2013	
УКУПАН ИНДЕКС	99,8	99,1	100,1	98,0	99,9	98,7	TOTAL INDEX
ПРЕМА ГЛАВНИМ ИНДУСТРИЈСКИМ ГРУПАМА (ГИГ)							BY MAIN INDUSTRIAL GROUPS (MIG)
Енергија	100,0	99,4	102,0	100,2	100,6	100,0	Energy
Интермедијарни производи	99,6	95,5	99,7	96,0	99,6	95,8	Intermediate goods
Капитални производи	99,8	99,1	100,4	98,6	100,0	99,2	Capital goods
Трајни производи за широку употребу	100,0	100,9	100,0	100,8	100,0	101,1	Durable consumer goods
Нетрајни производи за широку употребу	100,0	99,7	100,2	104,0	100,0	100,8	Non-durable consumer goods
В Вађење руда и камена	100,1	99,5	100,0	101,2	100,1	99,8	B Mining and quarrying
5 Вађење угља и лигнита; вађење тресета	100,1	99,4	100,1	99,8	100,1	99,5	5 Mining of coal and lignite; extraction of peat
7 Вађење руда метала	100,1	99,2	100,0	102,9	100,0	102,4	7 Mining of metal ores
8 Вађење осталих руда и камена	100,3	100,3	99,9	92,3	100,2	98,8	8 Other mining and quarrying
С Прерађивачка индустрија	99,7	98,9	99,8	97,8	99,8	98,5	C Manufacturing
10 Производња прехранбених производа	100,1	96,8	100,7	106,6	100,3	98,8	10 Manufacture of food product
11 Производња пића	99,9	101,4	100,0	100,3	99,9	101,4	11 Manufacture of beverages
12 Производња дуванских производа	100,0	92,3	100,7	99,7	100,1	93,5	12 Manufacture of tobacco products
13 Производња текстила	100,0	100,5	100,0	91,0	100,0	93,0	13 Manufacture of textiles
14 Производња одјеће	100,0	101,2	101,7	108,9	101,0	105,7	14 Manufacture of wearing apparel
15 Производња коже и сличних производа	99,5	99,8	100,4	110,2	100,3	109,2	15 Manufacture of leather and similar products
16 Прерада дрвета и производа од дрвета и плута, сем намјештаја; производња предмета од сламе и плетарских материјала	99,8	101,5	100,3	97,3	100,1	99,2	16 Manufacture of wood and products and wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials
17 Производња папира и производа од папира	99,6	98,5	99,1	96,7	99,4	97,8	17 Manufacture of paper and paper products
18 Штампане и умножавање снимљених записа	98,5	101,6	100,0	100,0	98,5	101,6	18 Printing and reproduction of recorded media
19 Производња кокса и раф. нафтних производа	96,0	92,6	98,8	97,7	98,5	97,2	19 Manufacture of coke and refined petroleum products
20 Производња хемикалија и хемијских производа	100,4	98,8	97,3	101,4	98,4	100,5	20 Manufacture of chemicals and chemical products

Опис према NACE и PRODCOM-у	Домаће тржиште/ domestic market		Недомаће тржиште/ non-domestic market		Укупно тржиште/ total market		Description by NACE and PRODCOM
	IV 2014 III 2014	IV 2014 IV 2013	IV 2014 III 2014	IV 2014 IV 2013	IV 2014 III 2014	IV 2014 IV 2013	
21 Производња основних фармацевтских производа и препарата	100,0	103,4	96,5	96,2	98,1	99,7	21 Manufacture of pharmaceuticals and preparations
22 Производња производа од гуме и пластичних маса	100,0	100,9	100,0	98,8	100,0	100,1	22 Manufacture of rubber and plastic products
23 Производња осталих неметалних минералних производа	98,7	96,9	102,4	103,5	99,1	97,6	23 Manufacture of other non-metallc mineral products
24 Производња базних метала	99,3	93,6	99,7	94,3	99,6	94,1	24 Manufacture of basic metals
25 Производња производа од метала, сем машина и опреме	99,9	98,3	100,2	100,2	100,1	99,2	25 Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment
26 Производња рачунара те електроничких и оптичких производа	98,3	95,9	100,0	102,2	98,5	97,0	26 Manufacture of computers, electronic and optical instruments
27 Производња електричне опреме	100,0	86,6	99,9	93,5	100,0	89,1	27 Manufacture of electrical equipment
28 Производња електричних машина и апарата д.н.к.	100,0	98,6	100,6	98,3	100,4	98,4	28 Manufacture of electrical machinery and apparatus n.e.c.
29 Производња моторних возила, приколица и полуприколица	100,0	100,0	100,0	96,4	100,0	96,7	29 Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
30 Производња осталих саобраћајних средстава	100,0	99,7	100,0	94,1	100,0	99,4	30 Manufacture of other transport equipment
31 Производња намјештаја	100,0	100,8	100,0	101,3	100,0	101,2	31 Manufacture of furniture
32 Остала прерађивачка индустрија д.н.к	100,0	100,0	100,0	100,4	100,0	101,1	32 Manufacturing n.e.c.
33 Поправак и инсталисање машина и опреме	99,4	100,0	100,0	100,0	99,4	100,2	33 Repair and installation of machines and equipment
D Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом и топлим водом	100,0	99,5	107,1	108,2	101,5	99,8	D Electricity, gas, steam and hot water supply
35 Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом и топлим	88,1	87,6	107,1	108,2	101,5	99,8	35 Electricity, gas, steam and hot water supply
E Снабдијевање водом; уклањање отпадних вода, управљање отпадом те дјелатност санације околиша	100,4	96,9	96,8	92,5	99,2	95,4	E Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
38 Сакупљање отпада, дјелатност обраде и збрињавања отпада; рециклажа материјала	100,4	96,9	96,8	92,5	99,2	95,4	38 Waste management, recycling

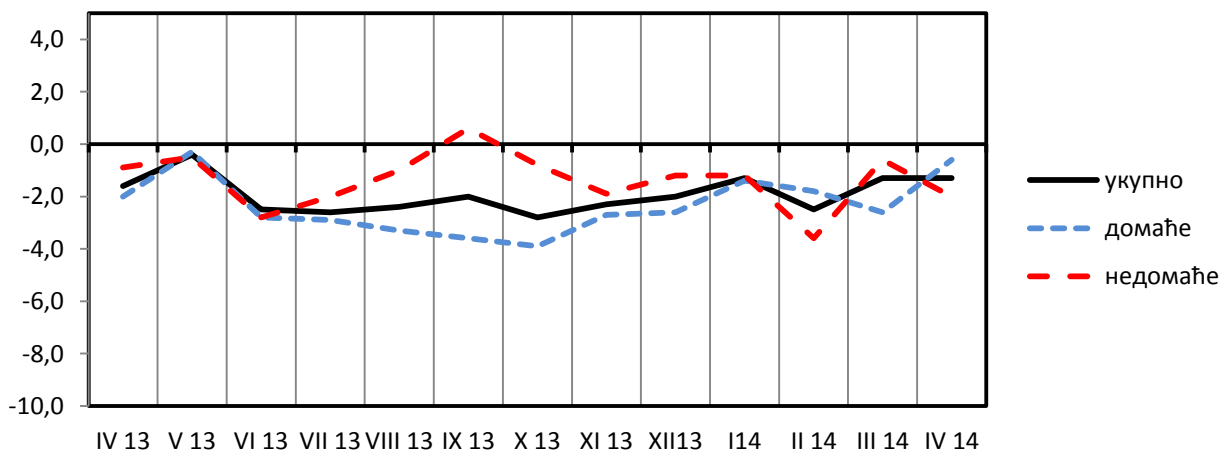
*д.н.к./п.е.с.-другдје не класификованих – not elsewhere classified

Мјесечни индекси произвођачких цијена индустрије на недомаћем тржишту
Monthly Producer Price Index in Bosnia and Herzegovina, nondomestic market

Година	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Просјек 2011 = 100 <i>Average 2011=100</i>												
2012.	99,2	98,6	99,6	99,2	99,8	99,7	99,8	99,2	97,2	98,7	99,2	98,0
2013.	98,3	99,6	98,3	98,3	97,8	97,6	97,8	98,2	97,8	97,9	97,3	96,8
2014.	97,1	96,0	96,2	96,3								
Претходни мјесец = 100 <i>Previous month=100</i>												
2012.	99,4	101,0	99,6	100,6	99,9	100,1	99,4	98,0	101,5	100,5	98,8	99,4
2013.	100,3	101,3	99,2	99,5	99,5	99,8	100,2	100,4	99,6	100,1	99,4	99,5
2014.	100,3	98,9	100,2	100,1								
Исти мјесец претходне године = 100 <i>Same month of the previous year=100</i>												
2012.	100,7	99,3	100	99,6	99,8	99,4	99,0	98,6	96,4	98,0	99,2	98,3
2013.	99,1	101,0	99,2	99,1	98,0	97,9	98,0	99,0	100,6	99,2	98,1	98,8
2014.	98,8	96,4	97,4	98,0								
Децембар претходне године = 100 <i>December of previous year=100</i>												
2012.	99,5	98,9	99,9	99,5	100,1	100	100,1	99,5	97,5	99,0	99,5	98,3
2013.	100,3	101,6	100,8	100,3	99,8	99,6	99,8	100,2	99,8	99,9	99,3	98,8
2014.	100,3	99,2	99,4	99,5								

**Годишње стопе промјена цијена произвођача у БиХ по типу тржишта-
април 2013 - април 2014.**

МЕТОДОЛОШКА ОБЈАШЊЕЊА

Дефиниција индекса произвођачких цијена

Индекс цијена произвођача индустријских производа је краткорочни статистички индикатор који представља мјеру промјена цијена производа које индустријска предузећа производе и продају на домаћем и недомаћем тржишту.

Намјена

Првенствена намјена Индекса цијена произвођача индустријских производа је да служи као индикатор опште инфлације. Затим служи и као индикатор макроекономских перформанси, ескалатор за прилагођавање цијена у дугорочним уговорима, дефлатор номиналних вриједности оутпута или међуфазне потрошње у оствареном обиму производње и дефлатор за номиналне вриједности капиталних трошкова у националним рачунима, важан алат при креирању и вођењу монетарних и фискалних политика, као и за доношење информираних економских одлука у приватном сектору.

Индекс цијена произвођача индустријских производа у Босни и Херцеговини

Индекс цијена произвођача у Босни и Херцеговини се израчунава на основу репрезентативне листе производа и њихових произвођача коју чине око 570 производних субјекта. Сваког мјесеца се прикупља око 4255 цијене директно од самих произвођача путем јединственог обрасца који је настао као резултат сарадње са италијанским партнерима.

Обухват индекса

Основни критеријум при одабиру производа и услуга који ће се мјесечно посматрати је био критеријум произвођача и производа са највећом реализацијом на тржишту, а према подацима добијеним путем годишњег истраживања о индустрији (ИНД-21). Сами произвођачи и производи су одабрани од стране ентитетских Завода за статистику док су појединачне ставке унутар тих производа одабране од стране самих произвођачких предузећа.

NOTES ON METHODOLOGY

Definition of producer price index

Producer price index is a short-term statistical indicator that represents the measurement of change of prices of industrial products produced and sold by enterprises on domestic and non-domestic market.

Purpose

This statistical indicator serves as the measure of inflation. It can also serve as the indicator of economical performances, escalator in long-term contracts, deflator for output values, intermediate consumption, and capital consumption in National Accounts, and as an important tool in creating monetary and fiscal policies.

Producer price index in Bosnia and Herzegovina

PPI in Bosnia and Herzegovina is calculated based on the representative list of products and its producers making a sample of cca.570 producers. Each month 4255 prices are collected directly from producers through the unique questionnaire created in cooperation with Italian experts.

Coverage

The main criterion for selecting the sample of enterprises, products and services that are surveyed was the volume of production and selling on the domestic market got from the Annual survey on Industrial production (IND-21). Entities institutes of statistics have created the sample of enterprises and products and the enterprises themselves have chosen the items to be priced.

Снимање цијена

Продајна цијена произвођача индустријских производа на домаћем тржишту је цијена по којој произвођач продаје своје производе редовним купцима на домаћем тржишту у највећим количинама, франко утоварено на вагон (камион) у мјесту произвођача. У ту цијену улазе регреси уколико их произвођач остварује, а искључују се трговачки рабати и попусти које продавац одобрава купцу, ПДВ и акцизе.

Цијена произвођача производа за страно тржиште је цијена на националној граници- FOB (free on board), што значи да продавац плаћа превоз робе до луке испоруке и трошкове утовара, а купац плаћа превоз, осигурање, трошкове истовара те превоз од одредишне луке до крајњег мјеста кориштења.

Поменута цијена искључује ПДВ и сличне порезе директно везане за промет као и све таксе и намете на производе и услуге које предузећа плаћају док се евентуално примљене субвенције на производе додају.

Све цијене се прикупљају мјесечно у периоду прикупљања од 21. прошлог мјесеца до 20. текућег мјесеца. Образац се доставља произвођачким предузећима који га попуњеног достављају у централе Ентитетских завода за статистику које врше обраду података те израчунате индексе достављају Агенцији за статистику БиХ ради њихова агрегирања за ниво Босне и Херцеговине.

Пондери

Пондери који се примјењују за израчунавање индекса произвођачких цијена представљају релативно учешће одабраних производа у укупној вриједности продаје индустријских производа на домаћем тржишту. За ово истраживање примјењују се пондери који се базирају на подацима Годишњег извјештаја индустрије (ИНД-а 21) из 2010. године док се на нивоу државе на релативном учешћу појединачног ентитета у укупној производњи из 2010. године. Сваке године се пондери коригирају кретањем цијена из претходне године.

Класификација

Класификација индустријских производа се базира на Номенклатури индустријских производа БиХ 2010, засноване на PRODCOM листи 2010.

Prices collection

The price that is to be collected each month on the domestic market represents a price for which producer sells his products to the regular costumers on the domestic market at maximum volume, franco loaded into a wagon (truck) at the producers location. It includes reimbursements if applicable, and it excludes commercial rabbates, disscounts, VAT and excises.

The producer price for non-domestic market is a price on a national border- FOB (free on board), which means that a seller pays the transport to the port, deliverance, loading costs and a buyer pays costs of transport, assurance, unloading and trasport to it's final destination.

This price exclude VAT and similar taxes directly affecting turnover and all taxes and fees on products and services that enterprises pay. The subventions received are added.

All the data should be submitted to the Entities institutes each month for the period from 21th of the previous to the 20th of current month, The Entities Institutes completes the data entry process and calculates the PPI for the level of Entity and forward the indices to the Agency for statistics of B&H that calculates the index for the state level.

Weights

Weights applayed for the calculation of producer price index represent the relative share of selected products in the total value of salles of industrial products on the domestic market. Weights are based on the results of the Annual Survey on Industrial production (IND-21) for the year 2010, but for the state level the weights are based on the relative share of each Entity in the total production also from the year 2010. Each year the weights are price updated.

Classification

Classification of industrial products is based on the Nomenclature of Industrial Products in B&H 2010 based on the PRODCOM List 2010.

Агрегирање

При израчунавању индекса произвођачких цијена прво се израчунавају елементарни индекси на нивоу производа који представљају омјер цијене из текућег периода и базне цијене (цијене из децембра претходне године). При томе се као мјера средње вриједности користи проста геометријска средина. Из елементарних индекса се рачунају агрегатни индекси класа, подручја, подподручја и укупан индекс кориштењем Laspyres-ове формуле за пондерисану аритметичку средину.

Aggregation

The first step in calculation of PPI is the calculation of elementary indices at the level of each products, that is the ratio between the current month price and the base price (from December of the previous year). After that the simple geometric mean is applied. The second step is the calculation of the indices of higher aggregates such as classes, divisions, subsections, sections and overall index using the Laspyres's formula for the weighted arithmetic mean.

Издаје и штампа Агенција за статистику Босне и Херцеговине

Published and printed by: the Agency for Statistics of the Bosnia and Herzegovina

71000 Сарајево, Зелених беретки 26, Телефон/phone: (33) 911 911, Телефакс/fax: (33) 220 622

Одговара директор: Зденко Милиновић

Person responsible: Zdenko Milinović, Director

Приредили: Рубина Лигата и Горчин Стојановић

Prepared by: Mrs. Rubina Ligata and Mr. Gorcin Stojanovic

Тираж: 100 примјерака / 100 copies printed

Електронска пошта / E-mail: bhas@bhas.ba

Интернет страница / Web site: <http://www.bhas.ba>

Подаци из овог саопштења објављују се и на интернет.

First Release data are also published on the Internet
